

Klub českých turistů Synthesia Pardubice

Registrační číslo KČT 109209
Klášterní 54, 530 02 Pardubice, www.tksp.info

DO LÁZNÍ VELICHOVEK

Pěší výlet do Podkrkonoší s dopravou vlakem v sobotu 26. dubna 2025

Hlavním cílem našeho pěšího vlakového výletu budou **lázně Velichovky**. Dále si prohlédneme barokní areál hospitálu Kuks a projdeme se jarní **podkrkonošskou krajinou**. Nechybět bude ani občerstvení v lázeňském prostředí a společné sdílení zážitků s kamarády. **Celkem** ujdeme převážně **16 km**, které lze zkrátit na **9 km**.

Výlet je zařazen do kalendáře akcí odboru KČT Synthesia Pardubice a oblasti KČT Pardubický kraj na rok 2025.

Doporučená mapa: zelená edice (1:50 000) KČT č. 23 Podkrkonoší (nejnovější je 8. vydání z roku 2019), <https://mapy.cz/s/colanugere>

Odjezd: 7.29 z Pardubic hl. n. (7.32 Rosice, **8.04 HK**, 8.22 Jaroměř) do Kuksu (příj. 8.29)

Sraz: 7.10 na nádraží ČD, pod odjezdovou tabulí (dohodneme se na koupi jízdenek)

Jízdné: záleží na počtu zájemců o společnou jízdenku, celkové jízdné za obě cesty by nemělo příliš přesáhnout pro 1 osobu 100 Kč

Trasa: Vystoupíme na vlakové stanici v Kuksu (pravidelný příjezd 8.29), pohlédneme si objekt barokního hospitálu a stále po **M** půjdeme přes Kašov, Litíč a Nouzov do Velichovek (9 km), po občerstvení odtud pokračujeme stále po **M** přes Neznášov do Černožic k vlaku (+7 km, **celkem 16 km**). Pro koho by 16 km bylo hodně, může odjet ve 14.00 busem z Velichovek do Jaroměře a dále vlakem, pro koho málo, může si přidat odbočku ke zbytkům hrádku Rotemberk (+ 2 km).

V případě nepříznivého počasí může být trasa upravena či změněna.

Odjezd domů:

Černožice odj.	15.08	17.08
Hradec Králové příj./odj.	15.25/15.35	17.25/17.35
Pardubice hl.n. příj.	15.51	17.51

Pěkný den, pěkné počasí a příjemné zážitky z výletu přeje David Šebesta (776 823 797 Vodafon) david.sebest@seznam.cz 30. března 2025

Zajímavosti po trase:

Kuks (německy Kukus) - obec v okrese Trutnov. Rozkládá se v údolí horního toku řeky Labe v královédvorském regionu asi 6 km severně od Jaroměře. Obec je pozoruhodná především unikátním barokním lázeňským areálem se špitálem a bohatou sochařskou výzdobou z dílny Matyáše Bernarda Brauna, který nechal v letech 1692–1724 vybudovat hrabě František Antonín Špork. Hospital, centrum bývalých Šporkových lázní kolem zaniklého zámku na levém břehu Labe a Betlém, sochařský soubor v nedalekém Novém lese u Stanovic, jsou chráněny jako národní kulturní památky a jsou zároveň součástí památkové rezervace Kuks. Žije zde necelých 300 obyvatel. Symbolika zdejšího špitálu (granátové jablko z emblému Milosrdných bratří) a lázní (pramene i řeky) je proto ve znaku a na vlajce obce.

Hospitál Kuks - bývalý zaopatřovací ústav pro vojenské veterány v Kuksu, provozovaný v letech 1744–1938 řádem Milosrdných bratří. Vznikl z podnětu hraběte Františka Antonína Šporka naproti jeho letní rezidenci s lázněmi a byl určen pro vysloužilce především z panství Choustníkovo Hradiště. Jednalo se o nejvelkorysejší institut svého druhu v pozdně barokních Čechách. Mimořádného významu dodala celému komplexu sochařská výzdoba z dílny Matyáše Bernarda Brauna. V současné době je špitál ve vlastnictví státu (jeho správu vykonává Národní památkový ústav) a je zpřístupněný veřejnosti. Expozice představují zakladatele Kuksu, zdejší barokní umění a historii lékárenství. Od roku 1995 je areál chráněn jako národní kulturní památka České republiky. Hospitál s kostelem Nejsvětější Trojice vznikl postupně v letech 1707–1748, v první fázi podle projektu italského architekta Giovanniho Battisty Alliprandiho. Na terase před kostelem jsou umístěny kopie soch Ctností a Neřestí od Matyáše Bernarda Brauna (originály jsou přístupné v místním lapidáriu). Při rozsáhlé obnově památky v letech 2013 až 2015 byly v hlavní chodbě odkryty a restaurovány nástěnné malby s motivem monumentálního cyklu Tanec smrti. Hospitál Kuks je oficiálním sídlem Šporkova loveckého Řádu svatého Huberta, který zde každoročně pořádá největší mysliveckou slavnost v ČR – Svatohubertské slavnosti.

Velichovky – obec po svém založení v 2. polovině 14. století náležela k panství hrádka Rotemberk. První písemná zmínka o vsi (Welichow) se vztahuje k roku 1389. V roce 1524 je zde doložena přízemní dřevěná tvrz, zničená v roce 1643 Švédy. Renesanční kostel Proměnění Páně z roku 1616 byl přestavěn do dnešní podoby v roce 1848 (přistavěna věž, zbořena dřevěná zvonice), interiér kostela je rokokový z roku 1760. Počátkem 19. století získal Velichovky Jan Podivín, rytíř z Höpflingu a Bergendorfu, jehož dcery zde založily v roce 1897 lázně (celý areál byl dokončen v roce 1898). Areál lázní byl zakoupen v roce 1912 Ústředím nemocenských pojišťoven, které postupně koupilo další soukromé lázeňské budovy a 10 ha pozemků pro rozšíření areálu podle projektu architekta Milana Babušky. Nový lázeňský pavilon Masarykův dům byl dokončen v roce 1926 (2. patro bylo přistavěno v roce 1936). V roce 1936 bylo vybudováno v lázeňském parku koupaliště (délka 38 m, šířka 18 m). Celý lázeňský areál byl na sklonku 20. století opraven a modernizován pro potřeby lázeňského provozu. Provádí se zde hlavně slatinné koupele vhodné pro léčbu nemocí kloubů, svalů nebo páteře. Místní křídová slatinná zemina je v rámci Česka svým složením unikátní svým vysokým obsahem uhličitánu vápenatého a železa. Díky tomu je velmi účinná zejména v léčbě pohybového aparátu. Ložisko má zásobu ještě na 150 až 200 let. V sobotu 10. července 1926 navštívil Velichovky v doprovodu svého syna Jana oficiálně prezident republiky Tomáš Garrigue Masaryk. Přenocoval ve vile „Zátiší“ a vydal se na další cestu automobilem do Úpice. Provoz lázní byl dvakrát přerušen. Poprvé během 2. světové války a podruhé v letech 2013–2015. Na konci 2. světové války sídlil v obci štáb německých pozemních sil skupiny armád Střed maršála Schörnera. 8. května 1945 sem přijel konvoj americké armády doprovázející kurýry Dönitzova štábu s oznámením bezpodmínečné kapitulace Německa. Tuto událost připomíná památník vybudovaný v roce 1997 v lázeňském parku a každoroční vzpomínková jízda historických vozidel 2. světové války z Prahy do Velichovek pod názvem „Mise Velichovky 1945“, pořádaná 8. května.

Děkujeme sponzorům, za jejichž finanční podpory se akce odboru KČT Synthesia Pardubice uskutečňují

